

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.21.415/2016/10.

A tanács tagjai:

Dr. Makai Katalin a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit előadó bíró

Dr. Baksáné dr. Pál Ildikó bíró

A felperes:

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Kulcsár István pártfogó ügyvéd

A per tárgya:

Közös szülői felügyeleti jog megszüntetése és a gyermektartásdíj felemelése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Debreceni Járásbíróság 3.P.21.918/2013/35.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Törvényszék 1.Pf.21.618/2015/3.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Az alperes teljes egészében pervesztes lett, ezért a felülvizsgálati eljárásban a jogi képviselőt ellátó pártfogó ügyvéd díját és az 50.000 (ötvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek házasságukból 2000. május 20-án G. és 2003. december 15-én Gr. utónevű közös gyermekeik születtek, házasságukat a 2009. március 24-én jogerős ítélet felbontotta. A felek a bontóperben kötött jogerős egyezséggel a gyermekeket a felperesnél helyezték el, az alperes 2009. április 1. napjától kezdődően gyermekenként és havonta 35.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetését vállalta. Az alperes az egyezségkötés idején havi 325.000 forint nettó fizetéssel rendelkezett.
- [2] Az alperes munkaviszonya 2011. november 17-én megszűnt, és 2012. május 16-ig álláskereső támogatásban részesült, ezért 2011 novemberében pert indított a tartásdíj leszállítása iránt. A 2012. szeptember 5. napján jogerős ítélet az alperest terhelő tartásdíj mértékét – a munkaügyi központ által

- közölt elérhető jövedelem alapján – 2012. január 1. napjától gyermekeként és havonta 20.000 forint határozott összegre módosította.
- [3] Az alperes 2013. februártól december végéig külföldön, E.-ban vállalt munkát, az ebből származó jövedelme havi átlag 280.000 forintnak megfelelő 800 GBP volt. Az alperes hazatérése után megfelelő munkát nem talált, 2014. február 6-tól álláskeresőként tartották nyilvántartásban, májustól havi 22.800 forint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesült és heti öt napban szociális rászorultsága alapján étkeztetést biztosítottak részére.
- [4] Az alperes 2015. februártól helyezkedett el hat hónapi próbaidőre, havi nettó 201.000 forint jövedelemmel. Munkaviszonya 2015. június 23-án, a próbaidő lejárta előtt megszűnt és 2015. július 22-től havi 22.800 forint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül.
- [5] A felperes hosszabb ideig munkanélküli volt, képzési programokban vett részt, 2012. április 16-tól 2013. március 14-ig havonta 46.670 forint keresetpótló juttatást kapott, majd minimálbérrel közfoglalkoztatott volt. 2014. október végétől 4 órás munkaidőben kozmetikusként havi bruttó 59.000 forint alapbérrel alkalmazásban áll. Házastársa havi jövedelme 157.936 forint, a négytagú család bevételét a felek közös gyermekei után folyósított havi 26.600 forint családi pótlék egészíti ki.
- [6] A felperes családja 85 négyzetméter alapterületű, összkomfortos, kétszobás, a felperes és házastársa közös tulajdonában álló tanya ingatlanban él, melynek havi átlagos rezsi költsége 67.960 forint. Két személygépkocsijuk van, az évi súlyadó 27.700 forint, a kötelező biztosítás 31.000 forint, az üzemanyag költség havi 20.000 forint. A gyermekek iskolába vitelét és hazahozatalát gépkocsival biztosítják. Élelmiszerre, tisztító- és tisztálkodási szerekre havi 45-50.000 forintot fordítanak.
- [7] Az alperes a volt házastársi közös, négy és fél szobás, kertes családi házban egyedül él. Deviza alapú hitel felvételével megváltotta a felperes tulajdoni hányadát. A hitel törlesztésére, az ingatlan fenntartásával kapcsolatos kiadásokra, valamint a rezsiköltségekre havonta 189.407 forintot fordít. Mobiltelefonjának díja havonta 15.000 forint és korábban az édesapja tulajdonában álló személygépkocsi üzemeltetése az alperes viselte az évi 15.300 forint súlyadót és a havi 17.000 forint üzemanyagköltséget. Tisztító- és tisztálkodási szerekre havonta 30.000 forintot, egyéb nem várt kiadásokra 15.000 forintot, élelmiszerekre 45.000 forintot, ruházatra havi 3.000 forintot fordít. Édesapja nyugdíjából rendszeres juttatásokkal segíti megélhetését.
- [8] G. tartásával kapcsolatban havonta 59.500 forint, Gr. esetében a művészeti iskola éves képzési díjára is figyelemmel havi 61.040 forint kiadás merül fel.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [9] A felperes keresetében – többek között – a tartás felemelését kérte 2013. február 1. napjától kezdődően gyermekeként és havonta 35.000 forint, 2014. évre 22.500 forint és 2015. január 1. napjától kezdődően 35.000 forint határozott összegre. Keresete ténybeli alapjaként azt adta elő, hogy a gyermekek szükségletei megemelkedtek, az alperes kereseti, jövedelmi viszonyai arányában köteles a tartási költségek viseléséhez való hozzájárulásra.
- [10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a 2012 júliusában meghozott ítélet óta a tartásdíj megállapításának alapjául szolgáló körülményekben jelentős változás nem következett be. Viszontkeresetében 2014. január hó 1. napjától kezdődően kérte a tartásdíj fizetési kötelezettségének módosítását, a tartásdíj leszállítását gyermekeként havi 15.000 forint határozott összegre.

Az első- és másodfokú ítélet

- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletével – többek között – az alperest terhelő gyermektartásdíj fizetési kötelezettséget módosította, gyermekeként és havonta 2013. február 1. napjától 2013. december

31. napjáig 35.000 forint, 2014. január 1. napjától 2014. december 31. napjáig 22.500 forint és 2015. január 1. napjától kezdődően 35.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy az alperesnek 2013. február 1. napjától 2015. május 31. napjáig gyermekeként 270.000 forint tartásdíj hátraléka keletkezett, melynek megfizetésére gyermekeként havi 5.000 forint részletfizetést engedélyezett jogvesztés terhével. Az alperes viszontkeresetét elutasította.

- [12] Ítélete indokolásában az 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 69/A. § (1) - (2) bekezdésében és a 69. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozással hangsúlyozta, hogy a gyermektartásdíj megállapítása alapjául szolgáló körülményeiben bekövetkezett változások miatt indokolt a tartásdíj mértékének megváltoztatása. Köztudomású tény, hogy a gyermekek ellátása, gondozása, életkorukra figyelemmel növekvő mértékű ráfordítást, kiadást jelent, amelyhez az alperesnek megfelelő mértékben hozzá kell járulnia.
- [13] Az alperes a perindításkor külföldi munkahellyel rendelkezett, amely a korábbihoz képest magasabb összegű jövedelmet biztosított számára. Jövedelmi viszonyai azonban a per alatt folyamatosan változtak, mert a külföldi munkavégzése 2013. december végén megszűnt, a hazai munkavállalása pedig hosszabb ideig nem vezetett eredményre, csak az elsőfokú eljárás befejezése előtt létesített munkaviszonyt.
- [14] Az elsőfokú bíróság az alperes igazolt jövedelme alapján, a külföldi munkavégzése során felmerülő többletköltségek mérlegelésével azt a következtetést vonta le, hogy az alperes külföldön legalább havi 175.000 forint összegű, a tartásdíj alapjául szolgáló jövedelemmel rendelkezett. Ezért a gyermekekénti havi 35.000 forint összegű tartásdíj áll arányban az alperes teljesítőképességével. Megítélése szerint az alperesnek a 2014. évben folyósított munkanélküli támogatás mellett alkalmi munkát is kellett végeznie, mivel édesapja támogatása mellett sem lett volna képes megélhetési és az ingatlan fenntartási költségeinek biztosítására. Az első fokú bíróság ennek megfelelően állapította meg az alperest a 2014. évben terhelő tartásdíj fizetési kötelezettség mértékét. A 2015. évtől megállapított tartásdíj pedig az alperes ismételt munkavállalására figyelemmel megszerzett jövedelmi viszonyaihoz igazodik. Az elsőfokú bíróság a tartásdíj módosítása során értékelte a gyermekek korához, egészségi állapotához, képességeihez igazodó alap, továbbá egészségmegőrzéssel összefüggő szükségleteit. Hangsúlyozta, hogy a gyermekek növekedése évről-évre emeli azt a pénzbeli ráfordítást, amellyel az indokolt szükségleteik biztosíthatók, ehhez pedig a szülők arányos mértékben kötelesek hozzájárulni.
- [15] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és az alperest terhelő gyermektartásdíjat gyermekeként 2014. január 1. napjától 2015. január 31. napjáig havi 20.000 forintra leszállította és a tartásdíj hátralék összegét gyermekeként 290.202 forintra felemelte.
- [16] A másodfokú bíróság ítélete indokolásában kiemelte, hogy a Csjt. 1. § (2) bekezdése szerint a törvény alkalmazása során a kiskorú gyermekek érdekében figyelemmel, jogait biztosítva kell eljárni. A szülő teherbíró képessége esetén a gyermek érdeke az, hogy szükségletei magasabb szinten kerüljenek biztosításra. Az elsőfokú bíróság mérlegelésével egyet értve, indokoltnak tekintette a tartásdíj felemelését az alperes munkaviszonyon alapuló foglalkoztatásának időszakára. Az alperes külföldi munkavállalás alatt elért jövedelmének megállapításánál értékelte a többletköltségeket is, mert jövedelmének 20 %-a a megállapított 35.000 forint tartásdíj mértékét meghaladja. A gyermekek indokolt szükségleteinek biztosításához a havi 35.000 forint tartásdíj, a családi pótlékkal és a felperes természetbeni tartásával kiegészülve, köztudomásúan nem tekinthető túlzott mértékűnek. A KSH által közzétett létminimum érték szerint az egy felnőttből és két gyerekből álló háztartás esetén 2014-ben az egy főre eső érték 62.602 forint volt. A felperes jövedelme összesen 136.600 forint, amelyből a négy órás munkaviszonyból származó keresete 40.000 forint, a családi pótlék 26.600 forint és a tartásdíj 70.000 forint. Ebből az egy főre jutó rész 45.500 forint, a felperes napi nyolc órás foglalkoztatása esetén 58.800 forint, amely a létminimum érték alatt van.

- [17] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a 2014 januárjától 2015. január 31-ig terjedő időszakban az alperes körülményei megegyeztek a 2012. évben hozott ítéletben megállapítottakkal. Az alperes jövedelmében tehát nem történt változás és az elsőfokú bíróság a gyermekek szükségleteit is a korábbi ítélettel egyező összegben állapította meg. Lényeges változás hiányában ezért nem volt indokolt a 2012-ben megállapított 20.000 forint tartásdíj felemelése. Az alperes csak 2015 februárjában helyezkedett el, ehhez képest az elsőfokú bíróság tévesen módosította 2015 januárjától a gyermektartásdíj mértékét és a tartásdíj hátralék meghatározása során számítási hibát is vétett. Mindezt a másodfokú bíróság ítéletében korrigálta. Az alperes munkaviszonyának 2015. június 23-i megszűnése pedig a perben nem értékelhető, mert a tartásdíj leszállítása csak tartós körülményváltozás esetén kérhető.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset teljes elutasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 3. § (3) bekezdését, a 206. § (1) bekezdését, és a Pp. 235. § (1) bekezdését, anyagi jogi szabálysértésként a Csjt. 69/A. § (1) bekezdését és a Csjt. 69. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [19] A felülvizsgálati kérelem részletes indokai szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben nem tárta fel, indokolási kötelezettségének nem tett eleget, a másodfokú bíróság az alperes fellebbezésének egyes hivatkozásait nem vizsgálta. Az elsőfokú ítéletből nem tűnik ki, hogy a bíróság a tényállást milyen bizonyítékok alapján állapította meg. A felek kiadásait, a gyermekek tartási költségeit illetően a korábbi jogerős ítéletben megállapított tényállást változtatás nélkül vette át, ítélete indokolása nem tartalmazza a felperes tanyasi gazdálkodásból, öröklésből származó jövedelmét.
- [20] Nincs kimutatás a gyermekek neveléséhez kapcsolódó megnövekedett kiadásokról és az eljáró bíróságok nem állapították meg, hogy az alperes édesapjától havi 70.000 forint támogatásban részesül.
- [21] Nem tisztázott a felperes lakhatása, az elsőfokú bíróság ítélete a felperes lakóingatlanát összkomfortos, felújított lakásként említi, míg a korábbi jogerős ítélet szerint gazdasági épület szolgált lakhatás céljára.
- [22] Az elsőfokú ítélet nem adja indokát annak, hogy az alperes szóban, illetve írásban előterjesztett nyilatkozatait, bizonyítási indítványait milyen okból nem fogadta el, továbbá az alperes által vitatott felperesi előadásokat milyen bizonyítékok alapján fogadta el valósnak.
- [23] Az anyagi jogi szabályok megsértésének indokait illetően az elsőfokú eljárásban a 2014. október 17-én, a 2015. május 15-én és a június 1-jén kelt beadványai tartalmazzák. Ezeket kiegészítve arra hivatkozott, hogy a bírói gyakorlat szerint a külföldi munkavállalás esetén a bíróságnak figyelembe kell vennie azokat a többletköltségeket, amelyek a hazai munkavégzés esetén nem merülnek fel. Az eljáró bíróságok az alperes felmerült többletköltségét nem értékelték.
- [24] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a bírói gyakorlat értelmében a szülő a törvényes tartási kötelezettsége körében a gyermek alapszükségleteit köteles biztosítani. A Csjt. 69/C. § nem értelmezhető úgy, hogy a többletmunkával vagy a magasabb jövedelem elérése érdekében nehezebb munkafeltételek vállalása mellett elért többletjövedelem folytán előnyösebb anyagi helyzetbe került szülőre az arányosnál nagyobb teherviselési kötelezettséget hárítson. A felperes a gyermekek alapszükségleteit meghaladó kiadásokat is feltüntetett a kimutatásában, ezek indokoltságát és összecszerúságát nem bizonyította.
- [25] Téves megállapítás, hogy a gyermekek iskolába szállításával kapcsolatban a felperesnek havi 20.000 forint üzemanyagköltsége merül fel, mert mindkét gyermek autóbusszal utazik.
- [26] Az eljáró bíróságok nem értékelték, hogy 2012-től az alapvető rezsi kiadások csökkentek és a gyermekekre tekintettel 20.000 forint adókedvezmény is igénybe vehető.

- [27] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a háztartási összkiadásokat a jelenlegi valós kiadások helyett a korábbi jogerős ítélettel egyező összegben állapította meg. Nem vette figyelembe, hogy az alperes ingatlanának csak a földszinti részét lakja, személygépkocsit pedig nem használ. Az pedig csak találgatáson alapuló megállapítás, hogy az alperesnek 2014. évben alkalmi munkát kellett végeznie.
- [28] Az alperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte azt is, hogy az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a gyermektartásdíj megállapításánál a felperes házastársának jövedelmét, ehhez képest a gyermekekre jutó jövedelem összegét sem megfelelően állapították meg. A bírói gyakorlat alapján a gyermekek természetbeni tartása értékeként a másik szülő által pénzben fizetendő gyermektartásdíj összegét veszik figyelembe, ennek alapján a gyermekekre eső összeg 70.000 forint, ami meghaladja a KSH adataiban meghatározott értéket.
- [29] A másodfokú bíróság téves értelmezéssel mellőzte munkaviszonya 2015. június 23-i megszűnésének és nem jelölte meg azt a jogszabályi rendelkezést, mely szerint a tartásdíj leszállítása csak akkor kérhető, ha a fél körülményeiben bekövetkezett változás tartós.
- [30] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [31] Az alperes felülvizsgálati kérelemmel nem támadta a jogerős ítéletnek a 2014. január 1. napjától 2015. január 31. napjáig terjedő időszakban a tartásdíj leszállítására, tartalma szerint a kereset elutasítására vonatkozó rendelkezését. A Kúria ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között és annak figyelembe vételével bírálta felül, hogy a rendkívüli perorvoslati kérelem a Pp. 270. § (2) bekezdése és a 275. § (3)-(4) bekezdése szerint anyagi jogi és az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással járó eljárási szabálysértés esetén lehet eredményes.
- [32] A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Az 1/2016. (II. 15.) PK véleményben kifejtettek szerint ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Bármelyik törvényi feltétel hiányában a felülvizsgálati kérelem érdemben nem bírálható el. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a törvényben meghatározott meghatározott tartalmi követelményekkel. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében az anyagi jogi jogszabálysértés indokait illetően az elsőfokú eljárásban előterjesztett beadványaiban foglaltakra utalt. A korábbi beadványokra hivatkozás nem felel meg a felülvizsgálati kérelemmel szemben támasztott törvényi tartalmi követelménynek, erre tekintettel érdemben nem vizsgálható. A Kúria felülvizsgálata ezért ebben a keretben a felülvizsgálati kérelemben az anyagi jogi jogszabálysértés kiegészítéseként megjelölt indokra terjedt ki.
- [33] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [34] Az eljáró bíróságok helyesen fejtették ki, hogy a bírói ítélettel megállapított gyermektartásdíjnak a bíróság általi megváltoztatására - az adott esetben leszállítására - csak a Csjt. 69. § (1) bekezdésében meghatározott törvényi feltételek - a tartás megállapításának alapjául szolgáló körülményekben bekövetkezett lényeges változás - fennállása ad alapot. E törvényi rendelkezéshez kapcsolódóan a bírói gyakorlat alakította ki azt a következetesen érvényesülő elvet, mely szerint a körülményváltozás a tartás mértékét csak akkor befolyásolja, ha az lényeges és tartós jellegű, továbbá összefüggésben áll a jogosult szükségleteivel, vagy a kötelezett teljesítőképességével. A bíróságnak ezért a jogalap eldöntésénél azokból a körülményekből kell kiindulnia, amelyekben a korábban megállapított tartás alapult, és a kiskorú gyermek érdekeire figyelemmel, jogait biztosítva

kell eljárnia. A Csjt. 69/A. § (1) bekezdése alapján mindkét szülő a saját szükséges tartásának rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami közös eltartásukra rendelkezésre áll. A 69/C. § (1) bekezdése értelmében a tartásdíj összegét gyermekeként általában a kötelezett átlagos jövedelmének 15-25%-ában kell megállapítani. A gyermektartásdíj meghatározásánál figyelemmel kell lenni a gyermek tényleges szükségleteire, mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyaira.

- [35] Az első- és a másodfokú bíróság a 2013. február 1. napjától 2013. december 31. napjáig tartó időszakra és 2015. február 1. napjától a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási szabályok megsértése nélkül, az anyagi jogi szabályok helyes alkalmazásával döntött a tartásdíj felemeléséről. A Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő bírói mérlegeléssel megállapított tartásdíj mértéke összhangban áll a gyermekek indokolt szükségleteivel, a szülők jövedelmi és vagyoni viszonyaival, továbbá a felperes természetbeni tartási kötelezettségével. A Kúria a másodfokú bíróság érdemi határozatával, ennek ténybeli és jogi indokaival maradéktalanul egyetért, ezért a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a helyes indokokra utalással hatályában fenntartotta.
- [36] A felülvizsgálati hivatkozással szemben nem vitatható, hogy az alperes jövedelmi viszonyaiban a korábbi tartásdíj fizetési kötelezettségét rendező jogerős ítélet 2012. szeptemberi meghozatalát követően a 2013. évi külföldi munkavégzése, majd a 2015. év elejétől megvalósuló belföldi munkavállalása folytán tartós és pozitív változás, igen jelentős jövedelem emelkedés következett be. Ez pedig a kiskorú gyermekek érdekeire, a tartási szükségleteik minél magasabb szintű kielégítésére, valamint a felperes változatlan jövedelmi viszonyaira tekintettel önmagában indokoltá tette a gyermekek tényleges szükségleteihez képest alacsony mértékű tartásdíj felemelését. A felperes munkaviszonyának az elsőfokú ítélet meghozatala utáni és az elsőfokú bíróság által nem értékelt megszűnése pedig a jogerős ítélet helyes indokaival egyezően nem tekinthető tartós és lényeges körülményváltozásnak.
- [37] Az alperes felülvizsgálati kérelmében alapvetően tévesen értelmezi a kiskorú gyermekek tényleges szükségleteinek körét, a gyermekeket gondozó szülő természetbeni tartási kötelezettségének tartalmát és értékét, továbbá a felperes házastársának tartási kötelezettségét.
- [38] Nincs olyan bírói gyakorlat, miszerint a szülő a törvényes tartási kötelezettsége keretében csak a gyermekek alapszükségleteit köteles biztosítani. A gyermekek szükségletei körében a megfelelő életvitel folytatására irányuló jogosulti igény nem jelent szűkös tartást, nem korlátozható a létminimumra (BH 2003.117.). A gyermektartásdíj egy olyan átalányösszeg, amely magában foglalja a gyermekekkel kapcsolatosan meghatározott időszakban, jellemzően havonta felmerülő valamennyi kiadást. A kiskorú gyermekek indokolt szükségletei a gyermekek adottságaitól, életkori sajátosságaitól függően nem csupán az alapszükségletek, tehát a lakás, ételmezés, ruházkodás, gyógykezelés biztosítására, a gyermekek taníttatásával összefüggő költségekre, hanem a gyermekek egészséges, harmonikus fejlődését biztosító kulturális kiadásokra, a sportfoglalkozásokkal és a szabadidő eltöltésével kapcsolatban felmerülő, luxus kiadásnak nem minősülő költségekre is kiterjednek (BH 2002.314.). Köztudomású tény, hogy a gyermekek növekedésével, a középfokú tanulmányok megkezdésével ezek a kiadások is emelkednek. Nem mellőzhető annak értékelése sem, hogy a gyermekek informatikai igénye nem csupán a szabadidőben, de a tanulmányok folytatása körében is fokozatosan emelkedő tendenciát mutat. Emellett ma már a szülő és az oktatási intézmény, illetőleg az osztályfőnök közötti kapcsolattartás, továbbá a gyermek tanulmányi eredményére vonatkozó tájékoztatás egyik megszokott eszköze az e-mail, valamint az elektronikus napló, ellenőrző.
- [39] A felperesi család évek óta a felperes és a gyermekek állandó lakóhelyeként megjelölt tanya ingatlanban él, ezért lakhatási körülményeiket nem teszi kétségessé, hogy a korábbi és a jelen perben beszerzett környezettanulmány az épület jellegét eltérően határozta meg.
- [40] A perben az alperes maga hivatkozott arra, hogy a felperesi családnál felmerülő rezsiköltségek tekintetében az előzményi perben csatolt kimutatáshoz képest jelentős eltérés nincs, a perbeli összesítés csak a tisztálkodási szerek és az élelmiszerre fordított kiadások jelöli meg 10.000 forinttal

magasabb összegben (15. sorszámú jegyzőkönyv), amely számottevő eltérést nem jelent. A felülvizsgálati kérelmében ezért alaptalanul kifogásolta a valós költségek megállapításának hiányát. A gyermekek szükségleteit összegző, a felperes által készített kimutatást illetően pedig úgy nyilatkozott, hogy a kiadások az előzményi perben kimutatott mértéknél nem magasabbak, csak a testnevelési órákkal, az osztálykirándulásokkal, továbbá a járulékos kiadásként megjelölt költőpénz és a sulidiszkó kiadás tekintetében felültervezett (17. sorszámú jegyzőkönyv) Az alperes a vitatott időszakban az átlagosnál magasabb jövedelemmel rendelkezett, a kiadások a gyermekek szükségleteivel, taníttatásával kapcsolatosak és nem luxus igényeket fedeznek, ezért az alperes ezen kiadások arányos viselésére köteles. Abból az alperesi állításból, miszerint a sz.-i ingatlanok csak az alsó szintjét használja, továbbá gépkocsi használatával kapcsolatos költség már nem terheli, megalapozottan csak az következtethető, hogy a rezsiköltségeinek csökkenése, illetőleg a gépkocsi használatával járó kiadások megszűnése folytán bevételéből nagyobb arányú hozzájárulás fordítható a kiskorú gyermekek tartására.

- [41] Az alperes felülvizsgálati hivatkozásával szemben nincs olyan bírói gyakorlat sem, amely szerint a gyermeket saját háztartásában gondozó, nevelő szülő természetbeni tartásának értéke a tartásra kötelezett szülő által teljesített gyermektartásdíj összegével egyező. Az ilyen számítási mód alapvetően téves, mert nem veszi figyelembe, hogy a gyermeket gondozó szülő a tartást természetben nyújtja, amely nem forintosítható. Esetében a pénzbeli tartást ellensúlyozza a gyermekek mindennapi gondozásával együtt járó időbeni elfoglaltság, a velük való foglalkozás, továbbá betegségük esetén a gyermekek ápolása, erre a célra a táppénz igénybe vétele, a gyógykezeléssel felmerülő rendkívüli kiadások, valamint minden olyan többletmunka, amely együtt jár a gyermekek ellátásával. A gyermekekkel kapcsolatos anyagi jellegű kiadásokat a szülőknek tehát nem egyenlő arányban kell viselniük, mert a természetbeni tartás értékelésének hiánya a Csjt. 69/A. § (2) bekezdésével ellentétesen, a jogszabályi rendelkezés kiüresedéséhez vezetne.
- [42] Téves a felperes házastársának a felek közös gyermekeivel szemben fennálló tartási kötelezettségével kapcsolatos felülvizsgálati hivatkozása is. A vér szerinti, a mostoha és a nevelt gyermek egy sorban jogosult a tartásra. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a felperes házastársa mostoha szülőként a vér szerinti gyermekkel azonos mértékben köteles mostoha gyermekei – a felek közös gyermekei – eltartásáról gondoskodni, mert a mostoha gyermek tartásának kötelezettsége természetben történő tartást jelent. A mostoha szülő tartási kötelezettsége a vér szerinti szülő tartási kötelezettségét nem érinti, jövedelme nem vehető figyelembe a gyermekek természetbeni tartását biztosító felperesi jövedelem megállapításánál, melynek mértékét az eljáró bíróságok helyesen állapították meg. Az pedig a perben fel sem merült, hogy a tanyán folytatott, a felperesi család szükségletét meghaladó mezőgazdasági tevékenységből - csirke és nyúltartás, zöldségtermesztés - jövedelem származna.
- [43] Kétségtelen, hogy a gyermektartásdíj megállapítása során figyelembe kell venni a családtámogatásként biztosított, de jövedelemnek nem minősülő családi adókedvezményt is. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az alperesnek a jövedelmi, vagyoni viszonyaihoz képest alacsonyabb mértékben kell hozzájárulnia kiskorú gyermekei tartásához.
- [44] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdése és a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 254. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [45] A Kúria ítéletét az alperes kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson hozta meg.
- [46] A teljes személyes költségmentességben részesült alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése, 87. § (2) bekezdése, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése, 74. § (3)

bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a alapján állapította meg az alperes pervesztességét és határozott a pártfogó ügyvéd díj, továbbá a felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről. A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért ennek tárgyában a Pp. 79. § (1) bekezdése szerint határoznia nem kellett.

Budapest, 2017. február 28.

Dr. Makai Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. előadó bíró, dr. Baksáné dr. Pál Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő